

รายงานสรุปการรับคณะครูในพื้นที่โครงการพัฒนาออยตุงฯ

หลักสูตรเราไม่ลืมสมเด็จพระย่า รุ่นที่ 1

ณ โครงการพัฒนาออยตุงฯ (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงราย

ระหว่างวันที่ 12-13 ตุลาคม 2561

1. ข้อมูลคณะ

ที่มาและความสำคัญ	หลักสูตรเราไม่ลืมสมเด็จพระย่าเป็นหลักสูตรพื้นฐาน เพื่อให้ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชปณิธาน พระราชจริยวัตร และพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (สมเด็จย่า) และสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาทางเลือกที่ยั่งยืนตามตำราแม่ฟ้าหลวงซึ่งยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพื่อให้คณะครูในพื้นที่โครงการพัฒนาออยตุงฯ จำนวน 8 โรงเรียน เกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน สามารถนำหลักการพัฒนา ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้และเผยแพร่ต่อในโรงเรียน รวมถึงหลักสูตรการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชปณิธาน พระราชจริยวัตร และพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (สมเด็จย่า) 2. เพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาทางเลือกที่ยั่งยืนตามตำราแม่ฟ้าหลวง 3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน สามารถนำหลักการพัฒนาปรับใช้และเผยแพร่ต่อไปได้
ระดับ	เนื้อหา ระดับ 3 (หลักสูตรระดับพื้นฐาน)
องค์ประกอบ	- ครูในพื้นที่โครงการพัฒนาออยตุงฯ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 รวมจำนวน 40 คน (รายชื่อตาม ข้อ 5.1)
เจ้าหน้าที่รับคณะ	- ผู้บรรยาย คุณอมรรัตน์ บังคมเนตร - ผู้ประสานงาน คุณนัฐนันท์ อุตมะธานี คุณจรรยา เดชพัฒน์กิจ คุณวุฒิชัย สงค์ประไพ คุณชลธิชา ทราชมอ
แหล่งสนับสนุนงบประมาณ	742-800-312 โครงการ Project Based Learning
หมายเหตุ	

2. กำหนดการคณะ

วันที่/เวลา	กำหนดการ
วันศุกร์ที่ 12 ตุลาคม 2561	
08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมอบรม
09.00 – 10.00 น.	เกริ่นกระบวนกร แนะนำกำหนดการ วิทยาการและผู้เข้าร่วมอบรม
10.00 – 11.00 น.	ฟังบรรยายสรุปศูนย์ข้อมูลโครงการพัฒนาดอยตุงฯ การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่ม จาก “ข้อมูลจริง” และ“การพัฒนาต้องวัดผลได้” โดยการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
11.00 – 12.00 น.	กราบสมเด็จย่า และชมพระตำหนักดอยตุง (Audio tour guide) ในอดีต พระตำหนักดอยตุงเป็นที่ประทับและที่ทรงงานของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เพื่อพระองค์จะได้สั่งเกิดและทำงานพัฒนาอย่างใกล้ชิด “บ้านที่ดอยตุง” เกิดจากพระราชกระแสรับสั่ง “ถ้าไม่มีโครงการพัฒนาดอยตุงฯ ฉันจะไม่สร้างบ้านอยู่ที่นี่” พระตำหนักดอยตุงจึงเป็นสัญลักษณ์แสดงความเรียบง่ายและการทรงงานหนักเพื่อพสกนิกรของพระองค์
12.00 – 13.00	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 13.10	เดินทางไปแปลงปลูกป่าเศรษฐกิจ หนุ่ไร่ 1
13.10 – 14.00	ศึกษาดูงานแปลงปลูกป่าเศรษฐกิจแมคคาเดเมียและกาแฟอาราบิก้า หนุ่ไร่ 1 บริษัทหนุ่ไร่ จำกัด ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2532 เพื่อดำเนินการปลูกป่าเศรษฐกิจในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ โดยเลือกพืชที่ผลผลิตมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง สามารถนำไปแปรรูปและเพิ่มมูลค่าได้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างรายได้ให้คนดูแลในระยะยาว เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้คนกับป่าอยู่ด้วยกันอย่างพึ่งพา พืชเศรษฐกิจที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ เลือกมาส่งเสริมคือ กาแฟพันธุ์อาราบิก้า และแมคคาเดเมีย ปัจจุบันกลายเป็นต้นแบบของการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม
14.00 – 14.20	เดินทางไปยังศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ
14.20 – 16.00	ศึกษาดูงานศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ ครั้งแรกก่อตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นศูนย์ฝึกอาชีพต้านหัตถกรรม เป็นพัฒนาขึ้นกลางน้ำ โดยการสร้างงานสร้างอาชีพ เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้ที่มั่นคง พอเพียง โดยการต่อยอดจากภูมิปัญญาเดิมของชาวบ้าน และเสริมในสิ่งที่ขาด โดยการให้วัตถุดิบที่มีคุณภาพ อุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานเหมาะสมกับการทำงาน ตรวจสอบคุณภาพทุกขั้นตอน สำคัญคือผลิตภัณฑ์ต้องออกแบบตามที่ลูกค้าหรือตลาดต้องการ และชาวบ้านเองจะได้เรียนรู้การทำงานจากการปฏิบัติจริงด้วยตัวเอง เป็นการพัฒนาทักษะความชำนาญเพิ่มขึ้นไปอีกด้วย ซึ่งประกอบไปด้วย ● โรงงานทอผ้า เย็บผ้า ● โรงงานกระดาษสา

วันที่/เวลา	กำหนดการ
	• โรงงานควัగాแปดอยตุง • โรงงานเซรามิก
16.00 -17.00	ศึกษาดูงานการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมที่ศูนย์คัดแยกขยะ
17.00 -17.30	ออกเดินทางไปยังโครงการพัฒนาตอยตุง
17.30 -18.00	พักผ่อนตามอัธยาศัย
18.00 – 19.00	รับประทานอาหารเย็น ณ ศาลาลีลาวดี
19.00 - 21.00	สรุปการเรียนรู้ประจำวัน
วันเสาร์ ที่13 ตุลาคม 2561	
07.00 – 08.00	รับประทานอาหารเช้า เช็กเอาท์
08.30 – 11.00	ชมหอแห่งแรงบันดาลใจ เรื่องราวของราชสกุลมหิดลผ่านพระราชจริยวัตร ปรัชญา และหลักการทรงงานที่เรียบง่าย พระวิริยะอุตสาหะ ที่มุ่งพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย และสร้างประโยชน์สุขแก่แผ่นดิน ที่ต่างทรงเป็นแรงบันดาลใจให้กันและกัน เพื่อให้คนไทย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้และเข้าใจ บทบาทของราชสกุลมหิดล ที่มีต่อคนไทยและแผ่นดิน อีกทั้งสร้างแรงบันดาลใจ และจุดประกาย ให้ผู้ที่มาเยี่ยมชมขมคิดดี มุ่งมั่น ประพฤติดี ปฏิบัติดี เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมต่อไป ชมสวนแม่ฟ้าหลวง สวนไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวแห่งนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักที่ช่วยสร้างงานและรายได้ให้ตอยตุง ทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะอาชีพที่หลากหลาย ตั้งแต่การท่องเที่ยว การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และโรงเพาะปลูก ซึ่งทักษะและรายได้เหล่านี้ถือเป็นการสร้างพลังให้ชุมชน เปลี่ยนอาชีพให้ชาวบ้านหลายคนจากแรงงานรับจ้างเป็นเจ้าของกิจการ
11.30 – 12.30	เดินทางไปยังหอดูฟ้า อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ
12.30 – 13.30	รับประทานอาหารกลางวัน
13.30 – 15.30	เยี่ยมชมหอดูฟ้า อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ
15.30 – 17.00	สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้และหลักการพัฒนาไปปรับใช้กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน
17.00	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

3. สรุปเนื้อหาการเรียนรู้ของคณะ

วันที่ 12 ตุลาคม 2561

ช่วงเช้า

3.1 เกริ่นกระบวนกร แนะนำกำหนดการ วิทยากรและผู้เข้าร่วมอบรม โดยคุณอมรรัตน์ บังคมเนตร

- คณะครูทุกคนเขียนความคาดหวัง สรุปได้ดังนี้

(1) เกี่ยวกับสมเด็จย่า

- เรียนรู้พระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจ
- ได้รู้จักสมเด็จย่ามากขึ้น เรื่องการดำเนินชีวิต ครอบครัว แนวทางการทำงาน คำสอน
- อยากให้สืบทอดเจตนารมณ์ของสมเด็จย่า

(2) เกี่ยวกับโครงการพัฒนาดอยตุง

- ประวัติความเป็นมาของดอยตุง
- เทคนิคกระบวนการพัฒนาคนของโครงการพัฒนาดอยตุง
- อยากดูงานเกี่ยวกับงานอาชีพ
- อยากได้ความรู้เกี่ยวกับดอยตุงฯ ทั้งด้านโครงการที่มีอยู่ภารกิจต่างๆ
- แหล่งเรียนรู้ในโครงการพัฒนาดอยตุง
- การเปลี่ยนแปลงของโครงการพัฒนาดอยตุง
- มุมมองทางความคิดใหม่เกี่ยวกับดอยตุง
- การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบนดอยตุงฯ

(3) การเรียนการสอน

- สิ่งที่ได้เรียนรู้ลงไปสู่ผู้เรียนจริงๆ อย่างเป็นรูปธรรม (จะต้องเริ่มต้นอย่างไร)
- แนวคิดที่จะนำไปใช้กับนักเรียน

(4) แรงบันดาลใจ

- แรงบันดาลใจในการใช้ชีวิต จากพระราชกรณียกิจของสมเด็จย่า
- เพิ่มพลัง และความศรัทธาในการทำงาน
- สร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาโรงเรียน
- แรงบันดาลใจในการพัฒนาเด็กบนดอยตุงฯ ต่อไป
- เกิดแรงบันดาลใจในการจัดการเรียนการสอน
- แนวคิดในการพัฒนาตนเอง
- นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

- **แนะนำกำหนดการ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเราไม่ลืมสมเด็จพระย่า แนะนำวิทยากร และผู้เข้าร่วมอบรม**
 - การแนะนำผู้เข้าร่วมอบรมเริ่มจากให้คณะครูเรียงลำดับวันเกิดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม โดยไม่เรียงปีเกิด และไม่ให้พูด และให้ครูแนะนำตัวรายบุคคลเรียงตามวันเกิด
 - ให้ครูนับเลข 1 – 40 แล้วจับคู่เลขคู่ และเลขคี่ โดยให้ครูเลขคู่เล่าเรื่องในวัยเด็กของตนเอง และให้ครูเลขคี่ฟังอย่างเดียว เป็นเวลา 3 นาที แล้วสลับกันกิจกรรมนี้ทำให้ครูได้รู้จักกันมากขึ้น

กิจกรรมเกริ่นกระบวนกร แนะนำกำหนดการ วิทยากรและผู้เข้าร่วมอบรม

3.2 รับฟังบรรยายสรุปศูนย์ข้อมูลโครงการพัฒนาโดยตุงฯ โดยคุณอมรรัตน์ บังคมเนตร และคุณรัฐกร สวัสดิ์แดง

- ประเด็นเนื้อหาสำคัญของการบรรยาย
 - (1) วิถีชีวิตของคนตุงในอดีต เช่น ภูเขาหัวโล้น ค้าฝิ่น ค้าอาวุธสงคราม เป็นทหารรับจ้างฝิ่นพม่า
 - (2) แบบสำรวจในการเก็บข้อมูลด้านพื้นที่ สังคม และเศรษฐกิจ เพื่อนำไปวางแผนพัฒนา
 - (3) การปลูกพืชทดแทนพืชเสพติด โดยพิจารณาจากสภาพพื้นที่ ความสูง ความเหมาะสมของพื้นที่ รายได้ หนี้สิน และความร่วมมือของคนในพื้นที่
 - (4) ช่วงแรกที่โครงการพัฒนาตุงฯ เข้ามาปลูกป่า คนในพื้นที่คิดหนัก กลัวถูกไล่ที่ จะเอาอะไรกิน แต่พอเวลาผ่านไป เห็นว่าโครงการนี้ดี ช่วยเหลือคนจริงๆ ช่วยให้มีความก้าวหน้า คุณภาพชีวิตดีขึ้น

คณะรับฟังการบรรยายศูนย์ข้อมูลโครงการพัฒนาตอยตุงฯ

3.3 ชมพระตำหนักดอยตุง

- คณะรับเครื่องสวมฟังและรับฟังการบรรยายผ่านเครื่องสวมหูฟัง

คณะชมพระตำหนักดอยตุง

ช่วงบ่าย

3.4 ศึกษาฐานแปลงปลูกป่าเศรษฐกิจแมคคาเดเมียและกาแฟอาราบิก้า หนุ่ยใต้ 1

- งานแปรรูปแมคคาเดเมีย

- (1) การปลูกและดูแลต้นแมคคาเดเมีย บรรยายโดย คุณโสภณ อายิ
- (2) กระบวนการแปรรูปเพิ่มมูลค่าแมคคาเดเมีย บรรยายโดย คุณสุรศักดิ์ เสียงดี

คณะรับฟังบรรยายการแปรรูปเพิ่มมูลค่าแมคคาเดเมีย

- งานส่งเสริมกาแฟ

- (1) การปลูกและดูแลต้นกาแฟ บรรยายโดย คุณหลวง นามยี่

คณะรับฟังบรรยายการปลูกและดูแลกาแฟ

3.5 ศึกษาศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ

- โรงงานทอผ้า บรรยายโดย คุณคำ ต้าคำจริง
- โรงงานกระดาษสา บรรยายโดย คุณปิ่น วงศ์ใหญ่
- โรงงานกาแฟ บรรยายโดย คุณค่านวล หนานไส่
- โรงงานเซรามิค บรรยายโดย คุณอมรรัตน์ บังคมเนตร

คณะรับฟังบรรยายศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ

3.6 ศึกษาดูงานการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมที่ศูนย์คัดแยกขยะ บรรยายโดย คุณไพศาล คำกาศ

คณะรับฟังบรรยายการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ช่วงเย็น

3.7 สรุปทบทเรียนประจำวัน

- โจทย์: คณะครูได้เรียนรู้อะไรในการศึกษาดูงานวันนี้ 5 สถานที่ คือ
 - (1) ศูนย์ข้อมูลโครงการพัฒนาอยตุงฯ
 - (2) พระตำหนักดอยตุง
 - (3) แปลงปลูกป่าเศรษฐกิจแมคคาเดเมียและกาแฟอาราบิก้า
 - (4) ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานฝีมือ
 - (5) การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมที่ศูนย์คัดแยกขยะ
- กระบวนการ: ครูแต่ละท่านเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้ลงในกระดาษ นำไปติดแต่ละบอร์ด และคณะทำงานสรุปแต่ละบอร์ด
- สิ่งที่ได้เรียนรู้ของคณะ:
 - (1) ศูนย์ข้อมูลโครงการพัฒนาอยตุงฯ
 - การศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ หาข้อมูลจริง ลงพื้นที่ มีการวางแผน จัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล
 - พัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง ช่วยเขาให้เขา ช่วยตัวเขาเอง
 - พัฒนาแบบองค์รวม ยั่งยืน (เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม)
 - หลักการ 3 S อยู่รอด อยู่อย่างพอเพียง ยั่งยืน
 - เข้าใจรากเหง้าของปัญหา เจ็บ จน ไม่รู้
 - ปลูกป่าในใจคน เป็นแบบอย่าง ลงมือปฏิบัติจริง คำนี้ถึงประโยชน์ส่วนรวม
 - การจัดสรรพื้นที่
 - เตรียมความพร้อมในการทำงาน
 - (2) พระตำหนักดอยตุง
 - ทรงเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิต / ทรงงานต่างๆ
 - ประหยัด เรียบง่าย ประโยชน์สูงสุด
 - หลักการทรงงาน
 - ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง / ไม่มีหนี้สิน
 - หลักการทรงงานต้องเอาใจใส่ ให้กำลังใจ
 - ทำให้ดูเป็นตัวอย่าง
 - การใช้ชีวิตเรียบง่าย
 - การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

- การมั่นสร้างความรู้ يؤอยู่เสมอ
- เห็นคุณค่าเวลา
- ใส่ใจปราชญ์
- คั่นคว่ำอยู่เสมอ
- การทำงานเพื่อคนอื่น
- ใช้ชีวิตแบบสมถะ
- ความมุ่งมั่นตั้งใจ
- การเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุด / เรียนรู้ตลอดเวลา
- ความละเอียดในการทำงานทุกขั้นตอน
- ช่วยเขาให้เขาช่วยตัวเอง
- สร้างแรงบันดาลใจ
- ตัวอย่างที่ดีมีค่ากว่าคำสอน
- งานฝีมือ / ภูมิปัญญาชาวบ้าน

(3) แปลงปลูกป่าเศรษฐกิจแมคคาเดเมียและกาแฟอาราบิก้า

- ปลูกป่า ปลูกคน
- ระเบิดจากข้างใน
- คนกับป่าอยู่ร่วมกัน
- การมีส่วนร่วมของชุมชน
- บูรณาการ
- รู้จริง รู้ลึก
- ลงมือปฏิบัติจริง
- ความเป็นเจ้าของ
- การใช้ทรัพยากรคุ้มค่า
- ไม่หยุดพัฒนา / นวัตกรรม
- เข้าใจพื้นที่ / เลือกพืช
- คนทุกคนมีศักยภาพ
- มองผลลัพธ์
- การดูแลเอาใจใส่
- เข้าใจรากเหง้าปัญหา
- ความรักและห่วงแหน

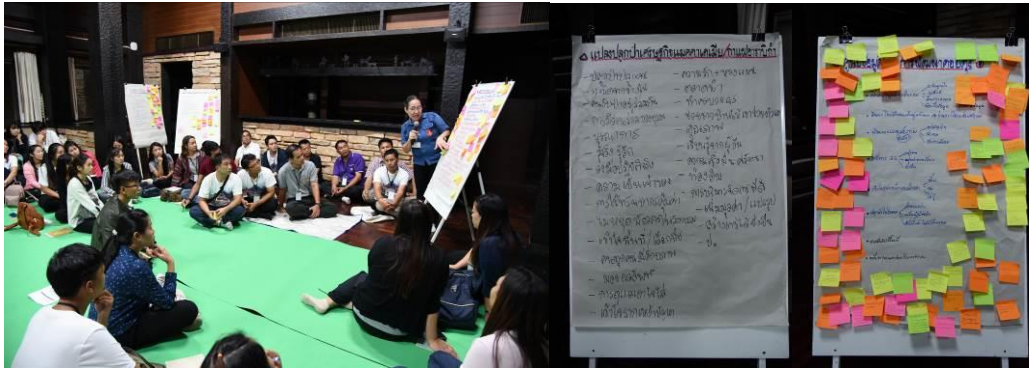
- ตลาดน้ำ
- ทำครบวงจร
- ช่วยชาวบ้านให้เขาช่วยตัวเอง
- คุณภาพ
- เรียนรู้จากผู้อื่น
- ความเชื่อ ศรัทธา
- ท้องถิ่น
- การบริหารจัดการที่ดี
- เพิ่มมูลค่า / แปรรูป
- สร้างรายได้ ยั่งยืน

(4) ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ

- พัฒนาคน สร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างอาชีพ
- ชาวบ้านได้เรียนรู้ และหาคนที่ตั้งใจทำงานในพื้นที่
- การบริหารและการวางแผน
- เริ่มทำงานโดยศึกษาคนในพื้นที่เป็นหลัก
- ช่วยชาวบ้านมีรายได้และอยู่กับครอบครัว

(5) การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมที่ศูนย์คัดแยกขยะ

- การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดคุณค่าและประโยชน์สูงสุด
- การจัดการสิ่งแวดล้อมโดยเริ่มจัดการในองค์กร ก่อนเผยแพร่สู่ชาวบ้านในโครงการ / ทำให้ดูเป็นตัวอย่าง
- การกำจัดขยะที่ดีที่สุดคือ ลดที่ตัวเรา
- การบริหารจัดการต้องทำอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง
- การจัดการสิ่งแวดล้อม สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ สร้างมูลค่าจากขยะ
- ทำอย่างไรให้เราอยู่กับธรรมชาติ โดยพึ่งพาอาศัยกัน
- สามารถลดปัญหาขยะและแยกขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะสรุปบทเรียนประจำวัน

วันที่ 13 ตุลาคม 2561

ช่วงเช้า

3.8 ชมหอแห่งแรงบันดาลใจ

คณะชมหอแห่งแรงบันดาลใจ

3.9 ชมสวนแม่ฟ้าหลวง

คณะชมสวนแม่ฟ้าหลวง

ช่วงบ่าย

3.10 ชมหอผืน อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ บรรยายโดย คุณประเสริฐ เทพอินตา

คณะชมหอผืน อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ

3.11 สรุปบทเรียนประจำวัน

- โจทย์: คณะครูได้เรียนรู้อะไรในการศึกษาดูงานวันนี้ 3 สถานที่ คือ
 - (1) หอแห่งแรงบันดาลใจ
 - (2) สวนแม่ฟ้าหลวง
 - (3) หอผืน อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ
- กระบวนการ: ครูแต่ละท่านเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้ลงในกระดาษ นำไปติดแต่ละบอร์ด และคณะทำงานสรุปแต่ละบอร์ด
- สิ่งที่ได้เรียนรู้ของคณะ:
 - (1) หอแห่งแรงบันดาลใจ
 - ความทุกข์ยากของประชาชน คือแรงบันดาลใจ
 - ความอบอุ่น ต้นแบบการใช้ชีวิตคู่ ความรักที่มีต่อครอบครัว
 - มนุษย์ที่สมบูรณ์มีทั้งการศึกษา และสุขภาพดี

- สิ่งที่ยิ่งใหญ่เกิดจากจุดเล็กๆ
- เกียรติยศไม่ได้มาจากชาติกำเนิด แต่เกิดจากการกระทำ
- พลังยิ่งใหญ่ของครอบครัว
- หลักทศพิธราชธรรม
- ทุกคนทำหน้าที่ของตนเอง
- อุทิศตนเพื่อประโยชน์ประชาชน คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม
- สิ่งที่เราเห็นอาจไม่ใช่ปัญหา ปัญหาอาจไม่ใช่ปัญหา
- หลักการเลี้ยงลูกให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
- คำนี้ถึงภูมิสังคม ไม่ยึดติดตำรา ทำให้ง่าย
- จัดการสิ่งแวดล้อมตามโครงการพระราชดำริ
- หยดน้ำ 1 หยด กระจายความอบอุ่นไปทุกแห่งหน
- ไม่ต้องชมว่าฉลาดหรืองาม แต่ควรชมคนประพฤติดี
- ทำงานอย่างมีความสุข เป็นกำลังใจให้กันและกัน
- เห็นคุณค่าของผู้อื่น ไม่วัดจากรวยหรือจน
- ดอยตุงในอดีต และดอยตุงในปัจจุบัน
- แหล่งเรียนรู้กับคนในพื้นที่และสังคมไทย รวมถึงสังคมโลกอย่างยั่งยืน

(2) สวนแม่ฟ้าหลวง

- ใส่ใจในสิ่งที่ทำ
- พี่เชษฐาภิจ / เศรษฐาภิจพอเพียง
- เป็นเจ้าของกิจการ / สร้างอาชีพ / สร้างรายได้
- การสร้างโอกาสให้แก่ชาวบ้าน / สร้างงานให้ชุมชน
- ความสามัคคี
- ส่งเสริมศักยภาพชาวบ้าน
- แหล่งเรียนรู้ คนอยู่กับป่า
- แหล่งท่องเที่ยว / อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- รากฐานที่แข็งแกร่ง สร้างความมั่นคง
- รายได้หมุนเวียน
- สร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรที่มีอยู่
- อาชีพ ต้องทำให้ได้มาตรฐาน
- ทำงานอย่างมีความสุข

- ออกแบบตกแต่งสวนเป็นเอกลักษณ์สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนบนดอยสูง
 - ตลาดของเกษตรกร
 - สวนสวย 365 วัน
 - ธรรมชาติ ช่วย ธรรมชาติ
- (3) หอผืน อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ
- มีความสุขจากสิ่งที่มีอยู่
 - ลูกเรียนจากแม่ แม่เรียนจากลูก
 - คุณภาพชีวิต
 - เล็งเห็นพิษภัยจากยาเสพติด
 - ทุกสิ่งเริ่มจากสิ่งเล็กๆ คือตัวเราเอง
 - คิดจากความเป็นจริง
 - มีดสองคม โทษ ประโยชน์
 - ภัยจากการไม่รู้จักพอ ความโลภทำลายทุกสิ่ง
 - การให้อิสรภาพ (ไม่มีใครอยากเป็นคนไม่ดี)
 - ความมุ่งมั่นตั้งใจ การสร้างความเข้าใจ
 - จิตใจที่เข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด
 - การแบ่งปันเอื้อเฟื้อ
 - ความห่วงใยของสมเด็จพระเจ้าให้ทางเลือก
 - การบำบัดผู้ติดยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ
 - การสร้างครอบครัว และผู้นำที่เข้มแข็ง
 - ความรักชาติ
 - การเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของหอผืน
 - การลงมือทำ
 - มองและคิดถึงประโยชน์ส่วนรวม
 - คุณธรรม จริยธรรม
 - ความเลื่อมล้ำทางอำนาจ
 - การเรียนรู้จากอดีต และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
 - สร้างความตระหนักเรื่องพิษภัยยาเสพติดแก่เยาวชน
 - การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหายาเสพติด
 - ทำตามลำดับขั้นตอน

คณะสรุปบทเรียนประจำวัน

3.12 สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้และหลักการพัฒนาไปปรับใช้กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน

- โจทย์: ท่านจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้และหลักการพัฒนาไปปรับใช้กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนอย่างไร
- กระบวนการ: แยกโรงเรียน แต่ละโรงเรียน คิดสิ่งที่จะนำไปปรับใช้ กลับไปแล้วสามารถทำได้เลย โดยกำหนดหัวข้อคือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และอย่างไร โรงเรียนละ 3 กิจกรรม และให้แต่ละโรงเรียนนำเสนอโรงเรียนละ 1 กิจกรรม
- สิ่งที่จะนำไปปรับใช้กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน :

ที่	โรงเรียน	กิจกรรม
1	โรงเรียนบ้านผาฮี้	1. พอเพียง = เกษตรเพื่ออาหารกลางวัน 2. โรงเรียนปลอดขยะ 3. เด็กนักเรียนชั้น ป.1 อ่านออก เขียนได้ 100%
2	โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง	1. จัดห้องเรียนธรรมชาติ นักเรียนระดับมัธยมต้น <u>ใคร</u> : นักเรียนระดับมัธยมตอนต้น <u>ทำอะไร</u> : จัดค่าย <u>เมื่อไหร่</u> : ตลอดปีการศึกษา <u>อย่างไร</u> : ศึกษา / เรียนรู้ร่วมกัน / เริ่มจากปัญหา / ปลุกป่าในใจคน ความเป็นเจ้าของ

ที่	โรงเรียน	กิจกรรม
3	โรงเรียนบ้านป่าซางนาเงิน	1. นำเนื้อหาโดยดุษฎีมาบูรณาการในวิชาสังคม ประวัติศาสตร์ <u>อนุบาล</u> : ให้นักเรียนรู้จักดุษฎี /ผู้ก่อตั้ง ปลุกฝังให้เด็กรู้จักสมเด็จพระเจ้า <u>ป.1-3</u> : สอนประวัติโดยดุษฎี ประวัติสมเด็จพระเจ้า <u>ป.4-6</u> : รู้จักส่วนงานต่างๆ ในดุษฎี <u>ม.1-3</u> : ส่งเสริมงานอาชีพ ให้นักเรียนได้มีงานทำ และปฏิบัติจริง 2. ทุกระดับชั้นจะปลุกฝังการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
4	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี <u>ระดับประถมศึกษา</u> <u>ระดับมัธยมศึกษา</u>	1. สอนให้เด็กรู้จักสมเด็จพระเจ้า <u>ใคร</u> : นักเรียนระดับประถมศึกษา <u>ทำอะไร</u> : สอนให้เด็กรู้จักสมเด็จพระเจ้า <u>เมื่อไหร่</u> : ปีการศึกษา 2/2561 <u>อย่างไร</u> : ศึกษาแหล่งเรียนรู้หอแห่งแรงบันดาลใจ/พระตำหนักดุษฎี 1.การบริหารจัดการขยะในโรงเรียน <u>ใคร</u> : นักเรียนระดับมัธยมศึกษา 1-6 <u>ทำอะไร</u> : คัดแยกขยะ ขยาย <u>เมื่อไหร่</u> : ปีการศึกษา 2/2561 <u>อย่างไร</u> : ศึกษาแหล่งเรียนรู้การจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม สนง.คพต.พ
5	โรงเรียน ตชด.ศรีสมวงศ์	1. ศึกษาฐาน นวัตกรรม 1 <u>ใคร</u> : นักเรียนระดับประถมศึกษา 4-6 <u>ทำอะไร</u> : ศึกษาฐาน นวัตกรรม <u>เมื่อไหร่</u> : ปีการศึกษา 2/2561 <u>อย่างไร</u> : ศึกษาแหล่งเรียนรู้ นวัตกรรม 1
6	โรงเรียนบ้านเขาแห่งพัฒนา	1. จัดการขยะกล่องนม อนุบาล - ป.6 <u>ใคร</u> : ครู นักเรียนอนุบาล - ป.6 <u>ทำอะไร</u> : จัดหาถังเก็บกล่องนมประจำห้อง <u>เมื่อไหร่</u> : ปีการศึกษา 2/2561 <u>อย่างไร</u> : เก็บ ตัด ล้าง ตาก ขยาย

ที่	โรงเรียน	กิจกรรม
7	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 5	1. การให้โอกาส <u>ใคร</u> : ครู นักเรียนอนุบาล - ป.6 <u>ทำอะไร</u> : ให้โอกาส <u>เมื่อไหร่</u> : ปีการศึกษา 2/2561 <u>อย่างไร</u> : รับฟังปัญหาของนักเรียนมากขึ้น ไม่ด่วนตัดสินปัญหา

คณะสัมนาเชิงปฏิบัติการ การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้และหลักการพัฒนาไปปรับใช้กับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน

4. ผลการประเมินความพึงพอใจและการประเมินด้านการจัดการ

4.1 ผลการประเมินการบริหารจัดการ

- การอำนวยความสะดวก
 - (1) อาหาร เครื่องดื่ม มีความเหมาะสมและเพียงพอ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 4.925 จาก 5 คะแนน
 - (2) ที่พักสะอาดและปลอดภัย ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 4.975 จาก 5 คะแนน
- เวลาในการศึกษาดูงาน
 - (1) ระยะเวลาในการศึกษาดูงานมีความเหมาะสม ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 4.7 จาก 5 คะแนน

4.2 การศึกษาดูงานครั้งนี้เป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่ เพราะเหตุผลใด

- เป็นไปตามความคาดหวัง ในระดับเฉลี่ย 3.75 จาก 4 คะแนน
- เหตุผลที่เป็นไปตามความคาดหวัง ดังนี้

- (1) ได้เรียนรู้และทบทวนประสบการณ์เดิม อีกทั้งได้รับความรู้เพิ่มเติม
- (2) เป็นการสร้างแรงบันดาลใจ ได้ข้อคิดเตือนใจในการนำไปปรับใช้กับชีวิต
- (3) ได้เรียนรู้ครบทุกกิจกรรมตามวัตถุประสงค์
- (4) ได้เรียนรู้กิจกรรมต่างๆ ของโครงการดอยตุง อย่างละเอียด ได้รับความรู้สามารถนำไปถ่ายทอดให้กับนักเรียนและผู้อื่นได้
- (5) ได้รู้จักดอยตุง สมเด็จพระเจ้าได้มากขึ้น
- (6) สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนและการดำเนินชีวิตของตนเองได้มาก
- (7) ได้ทราบพื้นที่ทรงงาน ภาระงาน การทำงาน ของโครงการพัฒนาดอยตุง
- (8) ได้เรียนรู้แนวคิดและแบบอย่างที่ดีของสมเด็จพระเจ้า
- (9) เป็นการเรียนรู้เพื่อนำไปพัฒนาต่อยอด
- (10) ได้รับการฟังการบรรยายที่ละเอียดดีเยี่ยม
- (11) ได้รู้ในสิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อน และทำให้มองเห็นความร่วมมือของส่วนต่างๆ ที่จัดการอบรม

4.3 ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาดูงาน

- หากท่านมีโอกาสกลับมาดูงานโครงการฯ อีกครั้งท่านอยากให้มีการเพิ่มเติมหรือแก้ไขในเรื่องใด ดังนี้
 - (1) อยากให้เพิ่มการศึกษาดูงานที่ดอยช้างมูบและไร่แม่ฟ้าหลวง
 - (2) กิจกรรมการศึกษาดูงานที่สามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนได้ เพื่อให้ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ
 - (3) อยากให้มีการเจาะลึกและได้ลงมือปฏิบัติให้เกิดชิ้นงาน เช่น การปลูกกาแฟ การทำเซรามิค การปลูกกาแฟ
 - (4) อยากให้ประชาสัมพันธ์หอผิมนให้มากกว่านี้เพราะเป็นคนพื้นที่ อ.แม่สาย พึ่งเคยมา เป็นครั้งแรก และเกิดความประทับใจ อยากให้หลายๆ คนหรือทั้งประเทศได้มาเยี่ยมชมหอผิมน
 - (5) ควรมีเอกสารประกอบ
 - (6) อยากให้อัพเดทข้อมูลที่หอผิมนให้มีความร่วมสมัยกับปัจจุบัน
 - (7) ตารางวันแรกแน่นเกินไป
 - (8) ในระหว่างการเยี่ยมชมควรมีจุดให้สามารถนั่งฟังการบรรยายได้ เพราะการบรรยาย บางจุดใช้เวลาพอสมควรและก่อนหน้านั้นมีการเดินเข้าฐานเป็นจำนวนมาก ผู้เข้าอบรมจึงอยากให้เพิ่มจุดนั่งฟังการบรรยายได้

● ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- (1) ควรมีกิจกรรม Active Learning ให้สำหรับผู้เข้าพัฒนาหลักสูตร เช่น ปลูกพืช หรือ คัดทำงาน 1 ชิ้นงาน เป็นต้น และมีการ Present
- (2) เพิ่มการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ที่มีค่า (หอผี่น) ให้นักท่องเที่ยวทราบว่าเรามีการจัดแสดงอยู่ ซึ่งข้อมูลการประชาสัมพันธ์เหล่านี้จะดูมีค่าน่าสนใจ
- (3) เป็นโครงการที่ดีทำให้ได้ระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของราชสกุลมหิดล การเป็นแบบอย่างที่ดีรักและห่วงใยประชาชน และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตได้
- (4) ควรจะจัดการศึกษาดูงานในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่องให้กับคณะครูรุ่นใหม่ ๆ เพื่อให้ครูมีแรงบันดาลใจ มีอุดมการณ์และเป้าหมายในการทำงาน เพื่อเด็ก ชุมชน สาธารณะ
- (5) ขอบขอบคุณหญิง คุณชาย และขอบคุณคณะทำงานทุกท่านที่ให้โอกาสคณะครูได้เข้ามาศึกษาดูงานครั้งนี้

5. ภาคผนวก

5.1 รายชื่อคณะครูในพื้นที่โครงการพัฒนาตอยตุงฯ หลักสูตรเราไม่ลืมสมเด็จพระย่า รุ่นที่ 1

ที่	ชื่อ - นามสกุล	โรงเรียน
1	นายศุภโชค ปิยสันต์	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
2	นายสวาท เ็นใจมา	โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง
3	นายคงเดช แก้วรากมูข	โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง
4	นายสิงหราช พงษ์สนั่น	โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง
5	นางนิภารัตน์ บ่อแก้ว	โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง
6	นางสาวธัญญาภรณ์ จันทรเทพ	โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง
7	นายณรงศักดิ์ เนาะชุมภู	โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง
8	ดร.พัชรินทร์ จันทาพูน	โรงเรียนบ้านป่าซางนาเงิน
9	นางสาวจิตทิพร สอนราษฎร์	โรงเรียนบ้านป่าซางนาเงิน
10	นายธัมมพร ชารีภู่	โรงเรียนบ้านป่าซางนาเงิน
11	นางสาวสุภารัตน์ จิตตา	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 5
12	นางกฤษณา งามนอก	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 5
13	นายพนพล ไช้กา	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 5
14	นางสาวสายฝน ชัยมณี	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 5
15	นางจันทนี สุขประเสริฐ	โรงเรียนบ้านผาฮี้
16	นางสาวนิชา ไสยวรรกานต์	โรงเรียนบ้านผาฮี้
17	นางศิริกัญญา อินแปง	โรงเรียนบ้านผาฮี้

ที่	ชื่อ - นามสกุล	โรงเรียน
18	นางดวงพร ชาวคำเขตต์	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
19	นางรุ่งทิวา จันทาพูน	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
20	นายพุดินาท ปินใจ	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
21	นางทศพร สมยง	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
22	นายพนม สมยง	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
23	นางจันจิรา ชัยภูวนารถ	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
24	นางขวัญจิตร จันทิพย์	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
25	นางสาวณัฐชยา ปันก่อ	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
26	นางลัดดาวัลย์ ไสยวรรณ	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
27	นายสุธี วงศ์คำปัน	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
28	นางพานิต สันผั่น	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
29	นางสาวกัญญาประภา ไชทน	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
30	นายมนตรี คำเงิน	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
31	นายสุรศักดิ์ ศิริผดุงธรรม	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
32	นางสาวกัลยาณี จันท์เทพ	โรงเรียนบ้านเขาแห่่งพัฒนา
33	นางสาวทัศนีย์ โสภณอำนวยการ	โรงเรียนบ้านเขาแห่่งพัฒนา
34	นายเกียรติศักดิ์ รัตนชัย	โรงเรียนบ้านเขาแห่่งพัฒนา
35	นางเนรัญญา อะทะไชย	โรงเรียนบ้านเขาแห่่งพัฒนา
36	นางพจนา เจนใจ	โรงเรียนบ้านเขาแห่่งพัฒนา
37	นางสาวกานดา आयी	โรงเรียนตชด.ศรีสมวงศ์
38	นางสาวสุกนธ์ สุขใจ	โรงเรียนตชด.ศรีสมวงศ์
39	นายไพรัช. สุขเกษม	โรงเรียนตชด.ศรีสมวงศ์
40	นางสาวแสงอัมพา หริมูลวงศ์	สพท.ป. เชียงราย เขต 3

5.2 แบบประเมินผลการศึกษาดูงาน

แบบประเมินผลการศึกษาดูงาน มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

วัตถุประสงค์ : เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการศึกษาดูงานต่อไป

คำชี้แจง : ระดับความคิดเห็น 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด

ข้อมูลคณะดูงาน

ชื่อคณะ : หลักสูตรเราไม่ลืมสมเด็จย่า รุ่นที่ 1 วันที่มาศึกษาดูงาน : วันที่ 12-13 ตุลาคม พ.ศ.2561

การบริหารจัดการ					
รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1. การอำนวยความสะดวก					
(1) อาหาร เครื่องดื่ม มีความเหมาะสมและเพียงพอ					
(2) ที่พักสะอาดและปลอดภัย					
2. ระยะเวลาในการดูงาน					
(1) ระยะเวลาในการศึกษาดูงานมีความเหมาะสม					

การศึกษาดูงานครั้งนี้เป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่ เพราะเหตุใด

☐ เป็นตามความคาดหวัง ในระดับ ☐ 1 น้อยที่สุด ☐ 2 น้อย ☐ 3 มาก ☐ 4 มากที่สุด เพราะ

☐ ไม่เป็นตามความคาดหวัง เพราะ

ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาดูงาน

1. หากท่านมีโอกาสดูงานโครงการฯ อีกครั้งท่านอยากให้มีการเพิ่มเติมหรือแก้ไขในเรื่องใด

2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ
